

ABONAMENTE:

Pe un an
Pentru preoți și invățători8 Lei
6 "

Anunțuri și reclame după invocat.

DIRECTOR și PROPRIETAR

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dobrogeană 11

Organ săptămînal al tinerimii dobrogene

VETERANII, ELEMENT DE ROMANIZARE A DOBROGEI

In numărul nostru precedent, vorbind de situația penibila în care se găsește veteranii veniți în Dobrogea, după promulgarea legii din 1903 — situație, o repetam, datorită în ceea mai mare parte lor își și pe care noi am prevăzut-o cu multă vreme înainte — făsăsem pentru numărul de față să răspundem la întrebarea, dacă veteranii războiului de la 1877 pot constitui astăzi un bun element de colonizare și romanizare a acestei provincii.

Destulă cinste, ca să se vorbească de „romanizarea” Dobrogei, după 39 ani de stăpiniște românească! — Si dacă diferiții guvernări, răspunzători de această situație a luerurilor, au tot interesul ca să ocolească chestiunea — și mai puțin chemați suntem noi, autoctonii, ca să o scărim — Conștiința supremă a datorită profesională însă, și o dragoste nețârmarită pentru țara și neamul românesc, singurele pe care le-am cunoscut și le-am iubit, ne silese să trecem peste considerații de orice natură și să desvăluim tot adevărul.

Da, Dobrogea nu este romanizată, Dobrogea are nevoie încă de multă viață românească, de elemente românești! Priviți ultimele contingente militare din această provincie — generația imediat viitoare: In companiile teritoriale, căciulari — și care nu sunt toți români — se perd în oceanul de fesuri, iar trupele permanente abia numără un procent de 30 la sută element românesc!

Iata, în cadrul lui naturale tabloul situației luerurilor de la noi, și acel saltimbang și iroz, căci în legătura speciei a ghelirurilor unei noi vieți, zise constituționale, făurește felul de hărți și table statistice, căutând să prezinte Dobrogea eminentamente romanizată, comit cea mai odioasă crimă și intirzie cu ani întregi desăvârșirea unei mărețe opere naționale.

Dacă însă lipsa elementului românesc se resimte în această parte a țării, nu veteranii războiului de la 1877 pot urmări acest gol. Elemente desmoștenite de soartă, istovite sufletește, fizice și economiciște, sunt departe de a putea exercita aceea înrăurire și preponderență necesară și binefăcătoare, asupra unor oameni oțeliți în luptă,

ce au avut să dueă, până acum trei decenii, în contra Bașibuzilor turei, iar de 30 de ani începând în contra Bașibuzucilor români! Cu oameni, căci dacă chiar nu s-au băgat din prima zi slugă la locuitorii locali, dar au avut nevoie ca să cerșească o bucată de piine și un euleniș, în grajdurile acestora, e o bătaie de joc să crezi, că s-ar putea întreprinde romanizarea Dobrogei.

Veteranii și-au trăit traiul, și-au mincat malaiul. Acei să se trimetă oameni, după ce vor fi fost cintăriți la trup, la suflet și la pungă!

Const. N. Sarry

Meseriașii din Constanța
și
d. Ion Bănescu

Tipul obraznicului priu excelentă. Primarul Constanței, dacă nu știi să-i iei piuțul, îți bată din picior. Așa nu pățit-o meseriașii din orașul nostru.

Clasă importantă de cetățeni chemați să joace, într-un viitor foarte apropiat, un rol precumpărător în trebile Statului, meseriașii din Constanța, căci, în organizația lor ca străjă socială la noi, sunt încă în fază, așa că ademeniți — ca și copiii cu accidentele — de gogosile umflate ale palarraginului din capul conștiinței.

Gidelioți la cîte o coardă sensibilă, buați din cînd în cînd la braț pe stăndă, cînșitiți cu cîte un păhar de bere în localurile din piața mare, de către cine? de către Primarul orașului — căci ori ce a fost său răfi ca miine d. Bănescu, astăzi însă e Primar al Constanței! — meseriașii noștri au început să radă în acest farsor nerușinat o stăne nemai răzătă pentru diașă.

Și, uitind că sunt oameni cu oarecare greutate socială și că acum clasa lor trece printr-un proces hotăritor de compozitie, de care atîrnă soarta și demnitatea lor în viitor — uitind toate acestea, său nedindu-și seamă de ele i-am văzut coborind în stradă și luând masalalele în mîini, ca să-i facă d-lui Bănescu primiri și grande și manifestații de simpatie.

Î-a fost destul această obraznicul din capul Constanței. După ce i-a răzut înhamuți la curul său de triumf, a crezut că poate să le întoarcă spatele și le-a și intors.

In adăvăr, la banchetul dat de primăria noastră, en ocasiunea inaugurării băilor dela Mamaia, d. Bănescu care a învățat astăzi galanime din Constanța, a crezut că urcia cării și fineau facile la gară, nu se cedează și stea alături cu dinsul la o masă ministerială, și nu le-a rezervat nici măcar un scaun. Si cu toate acestea există două corporații constituite în orașul nostru și un club al meseriașilor instituțional în totă regula — cu președinții lor, comisarii guvernuului și consilișii alese conform novei legi, care a avut astăzi răsunet în totă țara.

Pe cît deplinăgădem această batjocură și desconsiderație nemeritată, pe atât ne bucură această scumpă lecție pe care o primește meseriașii noștri.

Omul care nu știe să impună respectul, nu-l merită — ne spune o arionă. De cît noii cunoaștem prea bine pe meseriașii noștri, ca să nu recunoaștem, că ei au fost amețe și tirifici pe un potrivniș necunoscute lor, de către obraznicul seamanilor și primar al orașului Constanța.

Meseriașii au o altă chemare, de cît aceea de a fi masalagiș de ocazie a unui individ de talie d-lui Bănescu, care — după cum a afirmat zilele trecute «Voîntă Națională», fără ca să se ridice din partea cui-va protesta — se împrumuta pînă mai zilele trecute, pentru coșnașa casei de slujnicile vecinilor!

Nu, meseriașii merită cu totul o altă considerație.

această dată, d. A. Rimniceanu, ultimul administrator, invocață lipsa domenilor sale de cunoștințe în ale contabilității, care să fie înărcinată cu acest serviciu, o persoană competență.

Art. 36 din Legea organizării Ministerului Agricultură, Industriei, Comerțului și Domeniilor, cere ca nou numit să posedă neapărat cunoștințe speciale, reclamate de funcțunea ce i se va încredința.

Ministerul, neînținând însă seama de acest text precis de lege, numește la 1 Aprilie 1905, pe N. Alexandrescu în funcțunea de casier-contabil al Administrației domeniilor statului din Dobrogea — un om lipsit cu desiririle de cunoștințele cerute.

D. Nedoviceanu incriminează această neglijență. Ce-va mai mult: d-șa găsește că într-o instituție ca aceasta, unde se mănuiesc sume considerabile, ar fi fost neapărată nevoie, ca serviciul casierel să fie separat de al contabilității. Numai existența și a unui contabil face posibilă exercitarea unui control reciproc, care singur asigură mersul bun înainte.

Suma delapidată

După d. I. Nedoviceanu, suma delapidată de fostul casier Alexandrescu să arce la 35.953,26 lei, și iată cum.

Incasări efectuate	lei 162.745,83
Plăti	* 125.739,72
	* 37.006,11
Bani găsiți în casă	* 1.052,85
Deficit	* 35.953,26

D. Bobes, în ancheta făcută, a admis diferențe acte găsite, în sumă de 21.513 lei. D. Nedoviceanu crede, că acele acte nu pot fi admise nici de bunul său și nici de lege.

Sume date d-lui inginer Niculescu

Raportul d-lui Nedoviceanu continuă mai departe, precum urmează:

Alexandrescu a primit și prezentat către elitante de primiri dela inginerul Niculescu. Aceste căntăre însă nu pot fi luate în seamă, fiind că în cel mai bun caz au numai un caracter de provizorat.

Banii nu au fost dați cu scopul de a se termina niște case ale veteranilor.

Dacă s-au făcut aceste lucrări, trebuie să se prezinte niște piese justificative definitive, doveditoare că în adevăr s-au săvîrșit acele lucrări. Dacă nu s-au terminat acele clădiri și fiind că de mai mult timp acel d. inginer Niculescu a părăsit serviciul administrației domeniilor statului din Dobrogea, în acest scop se cădea să se înapoleze banii avansați și să se retragă căntărele liberate.

Am cercetat la Administrația domeniilor, dacă d. inginer Niculescu a achitat de însărcinarea, pentru care i s-au avansat banii Oficial cu un găsit nimic. Mi s-a declarat însă de d. administrator și de alți d-ni funcționari, că d. inginer nu a săcuit nimic.

Dacă așa este — și așa trebuie să fie — evident aceste căntăre nu pot fi ținute în seamă.

D. Nedoviceanu opinează, că acest d. inginer Niculescu să fie chemat și confruntat cu Alexandrescu. De și s'a intervenit însă pe lângă Minister în acest scop, lucrările au rămas bătă.

Asupra d-lui inginer Niculescu vom fi săliți deci a reveni.

Administrația domeniilor statului din Dobrogea

Sunt cîteva zile de cînd fostul casier al Administrației domeniilor statului din Dobrogea, N. Alexandrescu a fost condamnat de Tribunalul local la 3 ani închisoare, pentru delapidare. Cercetind dosarul acestelui afaceri, am descoperit lucruri extrem de interesante, pe care le împărtășim cătilor noștri, sub titlu de documente. Aceasta cu atît mai ales, cu cît noi am susținut dela început, că această instituție, înființată aci ca să aducă ordine și lumină, acolo unde pînă în ultimul timp a dominat haosul și arbitrarul, n'a făcut de cît să încuree și mai rău lucrările — dind ocazie cătorva să se preteze la o mulțime de manopere necinstite, comînd o sumă de neregularitate.

Raportul d-lui Ion Nedoviceanu

D. Ion Nedoviceanu, directorul curselor Băncel Naționale din Constanța, fiind însărcinat de către d. judecătorul al Tribunalului local să facă o expertiză asupra scriptelor de contabilitate dela numita Administrație, a depus în ziua de 24 Mai un raport detaliat, din care extragem cele ce urmează.

Importanța actului de expertiză al d-lui Nedoviceanu apare cu atît mai mare, cu cît d-șa nu s-a sfîrtit — după cum se va vedea indată — a tăia în carne vie. Aceasta îl face o deosebită cînste.

Legea față de numirea fostului casier

Pînă la 1 Aprilie 1905, Administrațorul singur se ocupă și cu menajarea fondurilor acestei instituții, cînd la

Sume avansate funcționarilor

Printre alte acte aduse în deschidere de fostul casier, sunt și chitanță reprezentând avansuri asupra salarilor funcționarilor administrației, care se urcă la suma de 4.498,70 lei.

Acstea chitanță nu sunt însă în regulă și d. Nedoviceanu spune, că nu le poate lăsa în seama.

Ancheta d-lui Cosăcescu, secretar general al Ministerului de domenii

Aici reproducem textual după actul de expertiză:

"In timpul cărui a funcționat inculpatul Alexandrescu, n'a fost inspectat de către d. secretar general al Ministerului Cosăcescu. I s'a mai facut mai târziu, prin Octombrie 1905, numai un incut de inspecție de către d. inspector Chirculescu și despre care, însă nu s'a făcut nici o constatare scrisă.

"In anindouă săptămâni, cind a fost inspectat casierul Alexandrescu, nu era în regulă, area lipsă la casă. Totuși a continuat nesupărăt să și exercite funcțiunile.

"Imi voiu permite să povestesc cum a făcut d. Cosăcescu inspecția de care spomenim. Socot, că aceasta va putea cind și cind interesa.

"D. d. Cosăcescu e Secretar general al Ministerului, adică capul direcției căreia aparțin toți inspectorii Ministerului; eu, altă cuvinte, e inspectorul inspectorilor Ministerului cel mai important din Stat — acela al aviației publice.

"Această inspecție a fost făcută la 12 Iunie 1905. Rezultatul a fost consemnat de d. Cosăcescu în registrul de casă, la fila 4.

"Am spus în altă parte, că inculpatul Alexandrescu a continuat timp de 2 luni să înregistreze operațiile în scriptele primite dela d. administrator Rîmnicieanu. La data inspecției d-lui Cosăcescu, operațiile erau trăsite în registru.

"D. Cosăcescu a căntat să afle soldul caset la partida din registrul de casă.

"La primire era totalul de . . . . . lei 35.864,70

"La plată 19.400,30

"Deci soldul debitor al caset era de 16.464,40

"Cercetind valorile din cassă, pentru a vedea dacă ele corespund cu soldul debitor din scripte, găsești:

"Numerar . . . . . lei 12.127,90

"Un stat de cheltuili netrecut în registru 2.336,50

"Si două recipise ale caset de economie 2.000,00

16.464,40

"Adică, chipurile, în modul acesta, soldul era exact.

"După această constatare, adăugă că a mai găsit în cassă și două mandate de cito 1500 lei, neachitate și a semnat.

"O primă mare greșeală făcută de d-lui Cosăcescu. A luat drept bune totul din registrul de primiri și ale platilor. Or totalul primirilor nu era exact. Inculpatul Alexandrescu, începând din ziua de 10 Iunie 1905, adică cu două zile înaintea inspecției, în casă a Adăpostei financiară locală două ordonanțe de plată — una de lei 50, alta de lei 2.250 — adică în total 2.300, pe care nu le treceau în registrul de primiri.

"A două neexplorabilă greșeală a d-lui Cosăcescu. Admitând chiar, că erau exacte sumele totale ale primirilor și ale platelor din registrul de casă, îmi permit a face o întrebare: "Cum a putut d. Cosăcescu primi drept justificare a sumei de lei 2.000, ce lipsea din casă, două recipise ale caset de economie? A vrut poate să zică, ale caset de depunerii. El bine, ce recipise erau acelea, care țineau loc de numerarii? De bună seamă erau niște recipise de consemnări facute de furnizori. Cu asemenea recipise se justifică lipsurile din cassă?

"Va să zică, la acea inspecție lipsea din cassă lei 2.300 + 2.000 = 4.300. Si d. Secretar a notat cu propria-mă mină, că valorile din cassă corespund cu celul de debitor al caset din scripte.

"Dela acea dată, Alexandrescu nu a mai inseris operațiile în registrul de seriozitate, că văzind gradul de seriozitate și de severitate cu care fusese inspectat, a socotit că ești mai conodă, pentru dinșul și pentru inspector, să nu mai fie nici o societate a banilor publici, că i se incredintă să-i mai lipseze."

Alte acte

Pe lîngă actul de expertiză, din care am citat pasajele cele mai importante și care pînă într-o nonă și supratoare lumină o mulțime de alte nume, pe lîngă acela al nemorocitului Alexandrescu — care apare ca o victimă nu atât a ușurățării lui, el și unu sistem de administrație detectabil — vom reproduce în numerole ce urmăreză și alte acte, de același gravitate.

O vom face aceasta cu atât mai mult, fiind că s'a refuzat de a se da către ea o mulțime de acțiuni din cînd în cînd acesta afaceri, în ședință publică din ziua judecării procesului delapidărilor săpînute de fostul casier N. Alexandrescu.

Precauția Zissu

Iată o rubrică, pe care se pare că am fi desfășurat-o, cine să din ce considerații. Aderărul e că nu ne-am ocupat de cărora într-o lîngă persoană, și aceasta fiind că chestiuni de ordin superior ne-au ocupat coloanele foaiei. De altfel persoana d-rului Zissu e ușor de neînsemnată, în cărui o dată nu ne-am fi impiedicat de dinșu, dar și faptele sale nu ne-ar fi stat în cale.

Pentru astăzi vom sacrifică iură și cîteva rînduri fostului nostru client regulat.

In numărul precedent am arătat, că am înmînat personal d-rului Zissu o petiție, prin care ceream d-sale, ca în calitate de locuitor de primar să ne elibereză un certificat, prin care să se constate toate sumele încastrate de dinșul, dela Primăria noastră, sub formă de diferite dijurne.

Senbil doctor, văd emoționat, a rezoley suplica în sensul că să ne se elibereze certificatul cerut. Pe altă parte însă, a finit hîtelia pînă la venirea Primarului, care a dispus să nu se mai dea curs cererii directoarelor noastre.

Frica unor conștiințe neînșistite și legăturile de tot felul de relații, existente între acela care formează promiscuitatea scandalosă ce conduce destinele acestui oraș, explică în deajuns procedarea arbitrară a sefului consiliului nostru comună și pentru care își va da la timp soluția.

De cîte-ec se teme însă prea cîntul Zissu, să asigur că nu răscăpa. Vom arăta noi odă și odă, că costă pe contribuabilită comunei Constanța, dragostea ce așa o manifestă acest bătrân decrepit, fără de acela, la adresa cărnia, pînă în zina alegării sale, nu găsește la indemniza un repertoriu destul de bogat de învecină.

Vom face, ca cel puțin pe viitor societatea să stie să se fericească de asemenea specimene, a căror pererențialitate nu intră de către exorbitabilă în cîstig.

Pentru P. S. S. Episcop al Dunării de Jos

Nu-mi este dat și nici nu măști apucă să discut, prin scris, rostul în ziua de astăzi a posturilor, prescrise de St. noastră Biserică creștină de răsărit. Știu numai, că ele sunt rînduite ca să fie ținute la anumite epoci ale anului, și mai știu, că mai ales fețele bisericesti — cel puțin în public — au o indoită datorie ca să le păzească cu sfîntenie.

"Faceți numai cîteva-ec vă spune popa și nu vă uități ce face el" — această maximă ieziuitică nu poate fi în toate imprejurările invocată, și mai puțin la ocazii soleme, cum bunăoară e cazul ce vom a discuta, cind vulgul

cu grămadă aristă la cîea-ec face popa!

In ziua de 13 August — zi ce cade în postul Sfântă Maria — s'a dat, cu ocazia inaugurării băilor dela Mamaia, un mare banchet, la care toți membrii clercului aflatiori, alături de unul singur, s'au ospătat numai cu mîncările de dulce.

* Mie undă, un simplu credincios, atunci cînd, în spovedanie, mărturisesc duhovnicului, că n'am respectat zilele de post, mi se prescriau zeci de mătării, pe care le executam cu rigurozitate.

Iată de ce nu pot părea, cum astăzi, sub vîzul futurora, se întind opere, la zile cînd St. noastră biserică oprește cu desevirșire mîncarea de dulce, și din ele se infruntează tocmai acele persoane, chemate ca să păzească prescripțiunile legilor noastre bisericesti.

Dura lex, sed lex! Și eu, în pravoslavnicia mea, nu pot admite, ca tocmăi fețele bisericesti să ne dea dovadă de așa puțin respect pentru Legăa bisericescă.

Poate s'o găsi vre-unul care să mă dumerească; pînă atunci însă găseșc că rău și fără cale a lăcut St. noștri părinți, cind m'au sălit să scriu aceste rînduri.

Un pravoslavnic.

Incidentul Grădișteanu-Kutschera

Un regretabil incident a avut loc zilele din urmă între d-nii Petru Grădișteanu, președinte al Ligii Culturale și Maximilian Kutschera, consul austro-ungar în localitate.

Faptele s'au petrecut absolut pre-cum urmează:

La o masă dela Hotelul Carol se găseau două dame, care vorbeau cu unul din chelneri în ungurește singura limbă pe care o cunoșteau.

Acel chelner treind pe lîngă d. Grădișteanu, care se găsea așezat la o altă masă, o opri de către acesta și bătrînu-i se întinse și întrebă, cum de săi permis să vorbească ungurește, cind Românilor le e interzis de a vorbi în limba lor, în Ungaria?

Eșind d. Grădișteanu cu familia și alte persoane pe bulevard, d. Kutschera — care sănătă la o altă masă, la hotel, băgase de seamă observațiunile făcute chelnerului — după ce a avut o explicație cu acele dame, se ia pe urma d-lui Grădișteanu, vorbind tare ungurește. Văzind că nu își face și d-sale nici o observație, a crezut de cînd să trateze acest fapt de „lașitate” și se opri la căpătava pașă, privind grupul d-lui Grădișteanu.

După ce anturajul d-lui președinte al ligii băgă de seamă că provocăriunea d-lui Kutschera îl privea, imediat d. Grădișteanu se apropi de consul, întrebîndu-l dacă apostrofa de laș, era adresată d-sale. Cel d-intîu răspunzind afirmativ, d. Grădișteanu pretinde că l-ar fi aplicat o palmă pe cînd d. Kutschera susține că ar fi parat lovitura.

Au urmat imbrînceli, după care întrevenind lumea s'a pus capăt acestui regretabil incident.

Lăsăm pe seamă cîitorilor de a ju-dece, cînd mai puțin vinovat.

INFORMAȚIUNI

Reproducem în numărul de față, după „Epoca”, impresiunile unui vizitator asupra famoasei Mamaia și a tâmbălăurilor de acolo.

Aceleasi lucruri relatate de noi, ar fi fost taxate de exagerate.

Sub pseudonimul *Gratur* se ascunde pană maestrul G. Ranetti — un ziarist pe care nu l'au putut ademenei chefului cupioase, dela care nu lipsește tot felul de stimulente oferite de prea dărmicul nostru primar confrăților din Capitală, pentru a-i cîntă în struna.

Pohod na... Mamaia

Sunt toate, obicei.

Care nu se aduce.

Totuși sunt la număr, pur și simplu.

Geoffrey a dîndu-o proa.

Oră, curioză și zgomot.

Se săză de stat, săză că.

Scoti legături cu.

Portretul frac de fier și lăză.

Un drac de mătăsă, săză.

Un drac de mătăsă, săză.

Si poftă, după ce adu seara.

Tulumba lui Balercă.

Unul e Zissia, doctor, rar.

Al doilea e Căpătă.

Si-al treilea Dabu, basarab.

Et săză gătit în bucodi.

În sala „Janacache”.

În după ei, ca un cîte.

Se spune O. Băcioiu.

Un basc urât, cum nu-i să fii.

Geoffrey pervers, spivind la el.

Vest pe Ignat Lovotă.

De patru zile o să măcăză.

Că săză loc în burtă.

Dintr-o banchet și săză drept.

Intr-ună săză exercitat,

în cît la mîndru să scurta.

Unul pe altul se privesc.

Si schimbă fețe — tețe.

De loc ei nu se dăncesc.

Cum să ajunsă să se poace.

Acum la bătrînește.

Nevestele, copiii lor.

Unul mal cunoște — se întrebat.

Vechi, vecine de înămor.

Itescăpă, bădurește în cor.

Dar ei își văd de treabă.

Se impiedică de bolovan.

Si fog de rup pămîntul,

iar drobie puț de ligani.

Te fac alăt de bulgari.

Dar nu le auți cîntă.

Dar unde-alearg' aşă găzit?

Si n' cap e' o altă altă?

Însăciuți consilieri vestiți,

Se duc înțins, ei sunt potrivit.

La masă

In noaptea de 23 spre 24 iunie, la orele două noaptea, urmând a face exerciții de debarcare a trupelor, 11 soldați și sublocot. P. Brescianu, și-au gasit moartea în apele mării, cam în dreptul satului Caraorman.

Fund echipați cu munitia de război și cănd la o adâncime de 11 m., de să, ei încă n-au putut fi pesuști. Împrejurările în care s-a petrecut acestă groaznică catastrofă sunt atât de durerioase și de neîntelese, în cît de seamă de a nu zgindări o rană ce încă sîngerează, nu înzistăm asupra lor.

Sperăm însă că ancheta ce se va întreprinde, va stabili în mod riguros asupra cului răspunderea gregelii *cine o grădă greșeală e la mijloc, quinem sus si fare* — care a costat altele vieți de om; după aceasta vom reveni.

Într-un proces verbal, dressat în ziua de 8 iunie 1936, se constată că d. C. Cantumari, șef al Clubului meșterilor din localitate, și pe la Prințerie, spre plasă, biletet de către la bălfu dat de meșteri, sub patronajul d-lui Bănescu, în valoare de leu 1332,00. Între acestea să fost încredințate spesă de către d-lui dr. Zissu bilete în valoare de leu 300, indisponibilitate St. Chiriacescu, alături de leu 125.

În următoarea zile, în ziua de 20 iunie, în urma unor controale mai multor meșteri, silnic pe d-lui Bănescu a predat banii încașați de pe aceste bilete. În următoarele Primării, se deschide în ziua de 6 iulie un al doilea proces verbal, prin care se constată că d-lui dr. Zissu și St. Chiriacescu n-au predat încă societate.

În zile de 17 august, având o convorbire cu d. C. Cantumari, d-șa ne declară, că d. dr. Zissu și înțelea vrednicul său a solvit încă nu în același moment onoarea de acel român costul acelor bilete său măcar biletele.

Vă să zică de la luncările pînă la August, timp de opt luni de zile, să pînă la d-lor văzăre biletele încredințate lor spre destinație, și nu sănătăția pînă în ziua de astăzi, același dîn vrednică tovarăș ar fi predat societății.

În aceasta, în limbajul bănescesc, se elibera cîteodată: Să le fie de bine!

Său perdut două bonuri ale Creditorului funciar urban din Iași a locuie le, cu No. 006245 și 006563. Ultimul capon de Iulie era atușat pe el.

Ambale bonuri erau închise într-un piețe comercial în care se mai găseau sigle frante dela C. E. Austria și un cont dela o casă de expedie.

Deshi s-a interzis locuință în drept spre a fi anulată totuși persoana care le-ar fi găsit ca primi o foarte bună recompensă în bani dacă le răsuțe la redacțiunea ziarului nostru.

Citim în *«Aderăru»* dela 12 iunie următoarele:

— Constatindu-se la prima licitație — lînumă pentru darea în întreprindere a lucrărilor pentru executarea liniei ferate Constanța-Techirghiol, că s'au comis oare cării nereguță nepermise, ministerul lucrărilor publice a casat rezultatul, neaprobaindu-se oferă inițierului Virgilu Ionescu, de curind plecat din serviciul C. F. R.

Se știe că corespondentul numitului ziar se inspiră direct dela d. primar al orașului nostru. Relațiunile de prietenie dintre acest din urmă și inginerul cunoscut în deajuns cătorilor noștri erau dintre cele mai... solide. Ce să fi intervenit?

In tot cazul Constanțenii nu se pot de către bucura de acest dezacord, căci numai astfel vor putea să scape de... serviciile d-lui Virgil Ionescu.

La Murfatlar funcționază doar pantane, unde al nouă căre-căre Stefan Gheorghe și sînt al noua Cantaragiu. Cîntările dela a ceste locuri practică prostituția clandestină. Funcționarea unor astfel de stabilimente este absolut interzisă într-o comună rurală.

Căci d. C. Aghiropoli, susținător primar al numitei comune?

D. Foeșa ne comunică, că pe tot timpul el a lipsit dela serviciu — dela data de cînd și-a dat și i s'a primit demisia și pînă la data cînd s'a revenit (?) asupra acestei demisiuni — d-sa a fost amendat cu perderea salariului.

Dacă lucrurile stă așa și le vom controla, atunci ne declarăm, relativ, satisfăcuti.

Aflăm că d. Nicu N. Varalief urmează să-și celebreze căsatorie cu d-oara Suzetta Lazărescu, în ziua de 3 Septembrie. Nu vor fi d-na și d. N. Oancea.

Felicările noastre anticipate trezecă percheziții.

Părintele fetei, care ne reclamase, că un funcționar dela primăria locală, după ce și-a bătuse joc de această fată, o lăsase pe drumuri cu un copil de git — caz pentru care somasem pe vizatul funcționar să reguleze într'un mod onorosace acest diferență — ne comunică că a intervenit o înțelegere între părți.

Rămîne să întrebăm din nou pe d. Primar — un om, în fața moralității căruia descooperim — cum rămîne eu cel-lalt funcționar al d-sale — un sef de birou, chipurile — care după ce și-a ciomagit, în ușă mare, soția, pentru motive de ordin... familiar, a doa-zi a eșit cu ea în piață și continuă să insă?

Ce zice d. Bănescu, care — o știm — are cunoștință de acest caz?

—

șederea în apă, nici aperitivul, — toate la un loc — ei drumul.

Că să te duci și să te întorez pînă și dela Ploiești îți trebuie, cu acceleratul 2 ore; același călătorie pînă la Mamaia reclamă și oră jumătate. Pentru o baie 15 minute, un ceas și jumătate de sdrucinătură e prea mult, nepermis de mult, chiar pentru cel mai convins mamaist.

Aceasta este impresia generală, iar trenul Constanța-Mamaia o agravează cu cît poate mai mult. E cunoscută faima toarte meritată, a trenurilor omnibusungurești. Încetinerea lor este exasperantă. O birje de noapte de a noastră și ar permite luxul să merge mai repede. Să se betreacă scene care, povestite anul d'ă și anul d'ă și anecdote, dar care sunt perfect exacte. Pasagerii se dau jos din vagone, își mai desmortește picioarele umblând alătarea, ca pe lingă carul cu boala și satisfac unele necesități, apoi grăbesc pasul, și prind din urmă trenul, care de abia se mișcă și gîte, ca un pîntecos amenințat de dambila.

Dacă trenul spre Mamaia are și acese de viteza, nemurăratele halte pe care le face compensează aceste momente de uitare. N-am mai pomenit tren cu atită stată; îți dă impresia că se o preste la tie-care slipp de telegraf. O fi original, — dar grozav de neplăcut. Să cu el drumul te enervează mai mult ca atit Mamaia îți pare un fel de Mamaia-soacra.

Săpoți mai este și o organizare a serviciului pur rominească.

Al doilea tren de dimineață pleacă în

Atragem atențunea cătorilor asupra anunțului de pe pag. IV a scălei evangeliice din localitate.

Articolele promise în numerele precedente, cum și cîteva din Societății Ajutorul, am fost sălii după cum foarte bine pot vedea cătorii, a le aminti pentru numerele următoare.

Cu această ocazie invităm pe d. T. Dabo să facă bine a începe cu tot felul de interveniri pe lingă directorul nostru. Justitia campaniei întreprinse contra unui parvenit de talia d-sale, care astăzi sfidează o lume întreagă, e prea mare, ca să poată fi influențată de demersuri de orice natură ar fi ele.

In jurul unui articol de gazetă

Ancheta noastră

In *Aderăru* de la 12 iunie apărind o corespondență privitoare pe *«Corporatiunea în fer și metal»* din localitate și în care se aduceau incriminări, în special, Comisarul Guvernului, d. Const. Filip — invitați fiind la facerea unei anchete în jurul celor denunțate, am procedat la cereștearea scriptelor relative, aflate în arhiva acelei corporații, după care am constatat cele ce urmează:

In primul loc, în citata corespondență, se vorbește de o asociație, ce ar fi existind între d-nii Const. Filip și Arșag Haciadurian. Această alegătură nefiind sprijinită pe nimic pozitiv; pe de altă parte dintr-o condamnare ce a avut să suferă numitul A. Haciadurian — după cum se va vedea mai jos — printre un jurnal al comisarilor de arbitri a corporației, rezultind, din contră, că nici năcar de părțire nu s'ar bucura domnul ce se susține a fi asociat cu d-lui Const. Filip, comisar al guvernului pe lingă acea corporație; conchidem că afirmăriunea cu tovarășie, pusă înainte spre a se tesa în urmă în jurul ei o serie de invinuiri, e o simplă născere răntăcioasă.

Trecind la mecanicul Ghîță Curatu, despre care se zice că ar fi fost adus din Galați, spre a fi aruncat aci pe drumuri, am constatat următoarele:

D. A. Haciadurian angajează pentru 3 garnitură de treorat ce posedă, pe un anume mecanic Panaitescu, care printre reclamații înreg. la No. 679, denunță contractul încheiat și consideră reziliat.

Cu toate că din insușii textul acelui suplici reiese reauna credință a numitului mecanic, totuși colegii săi din localitate — dintr-un sentiment rău înțeles de camaraderie — se solidarizează cu el.

De altfel cîteva această, cu comunitatea ambelor părți a rămas să fie judecată la toamnă, de către comisia de arbitri a corporației. Cum însă nici d-l Haciadurian, care apelase la corporație, având contracte o mulțime de angajamente în judecă, nu putea fi lăsat nesatisfăcut, d. Const. Filip, care gîra pe atunci afacerile numitului corporație, se adresează la instituțiile similară din țară. Răspund corporației din Galați și Galati.

Luindu-se înțelegere cu d. Haciadurian, se primește oferta din Galati, cu mecanicul Ghîță Curatu.

Acesta vine, și în ziua de 27 iunie se încheie contract în regulă între dinisul și Haciadurian.

In ziua de 19 iulie intervine o plinere din partea numitului mecanic, în care arată că patronul său îl face traful imposibil.

Din anchetele făcute, ale căror procese verbale se găsesc la dosar, se constată pe de o parte că mecanicul Curatu s'a făcut vinovat de greșeli neîntîrziat unul bun meșter — cum il consideră corporația din Galați — (vezi declarația lucrătorului Vasile Răducanu) care au cauzat întreruperea funcționării mașinelor și deci pagube proprietarului lor; iar pe de altă parte, după insușită declarația d-lui Haciadurian, că Curatu ar fi fost maltratat.

Judecarea acestui proces, se fixează pentru ziua de 31 iulie — Comisia de arbitri, compusă din 5 persoane,

— în care intră doi reprezentanți ai patronilor, doi din partea lucrătorilor și, de drept, comisarul guvernului — arind în vedere că ambele părți au consumat și îi judecăte de această comisiune, hotărăște obligă pe A. Haciadurian să plătească mecanicului Ghîță Curatu sumă de 396 lei, dreptul cînd venit pe timpul servit, 15 lei cheltuit de judecătă și 20 lei cheltuit de transport pentru comisia de anchetă.

Această hotărîre e supusă, conform legii, apelului, înaintea Tribunalului.

Pe de altă parte d. Const. Filip intervine la constituția portului și obține ca Gh. Curatu să fie primit ca mecanic plătit cu 6 lei pe zi — unde se află și astăzi.

Aci, ne aflăm în față unei hotărîri date în toată regula de către o comisiune de 5 înș, și în cazul cînd nu se satisfac pe una din părți cu putință de a fi atacată înaintea instanțelor superioare — lucru la care orice om cu judecătă nu poate găsi o urmă de vîna justificată în sareina d-lui Const. Filip — și ceea ce mult, vedem cum d-sa poartă și mai departe grije de acest om, numai dintr-un sentiment de omenie și de colegialitate...

(Va urca).

care am asistat ca spectator neoficial, să petreacă cîteva incidente tragicomice pe care trimișii speciali și corespondenții ziarelor nu le-au înregistrat.

Să relucram această interesantă istorie.

Se știe că înălțarea a avut loc în dimineață la 7 seara la 6 iunie trenuri trebuiau să plece din Constanța: unul oficial cu lumea idem plus miniștri veniți anumit, după zece minute trenul, poporului. Puteam merge cu cel din înălțit, am preferat pe cel din urmă. Rău am brodit-o.

In adevăr miniștrii, episcopul Dunărel de Jos și cel-lalt oficial, n-au așteptat de către jumătatea de oră pînă să plece trenul lor, noi trei jumătăți pînă să se urcească al nostru. De trei ori am coborât și am urcat.

Nu mai plecăm d-le?

Iar șeful de tren nu răspunde grăbit: imediat, peste 5 minute.

Să după cele cîteva minute cînd și aș mai încolești.

Păsă-mă solemnitatea nu putea fi turburată din cauza mulțimii.

Când în sfîrșit am sosit la Mamaia ceremonia fișoare se slîrge și banchetul aranjat în salonul restaurantului plăjă, era pe început. Adică mai bine zis, pe cînd amicii Bănescu doreau grozav să înceapă să observase că lipsesci nu invități! O! nu- ei... scăndește.

Da, cînd să se așeză lumea la masă să văzu că nu sunt scaune de ajuns. Tabloiu, alarmă, monastirea și Mamaia ei de alătore! Situația era critică, momentul grav!

DIN CONSTANTA LA MAMAIA

Ce a văzut un excursionist neoficial.

Zilele astăzi să vorbit mereu de Mamaia.

Sigur că este: localitatea din vecinătatea Constanței unde să tăcut nonăsca și băilor no-stre de mare.

Mamaia ar fi să fie o fiacă a Constanței; rezonul băilor o face însă mai mult o măsuță a portului nostru maritim. Căci mergește la Constanța, desigur, nu pensă să adânească necurătenia, inerentă de altul ori-țărui port, nici pentru a asculta velenile, văi! singurele reale, — ale valurilor, nici pentru placerea unor luxuri la picioare — dacă are cova bun Constanța apoi sunt trei încrengături: praful, apa și pavajul, — nici chiar de hățărul pestării, pescării culinare, desfășarea gastronomică a Constanței.

Ne ducem să facem băi și aspirăm sărul mărel.

Or, această operație, prima parte în cîteva casă, nu se mai poate face de către Mamaia, căci băile din oraș au fost închise, iar la vîz d. Bănescu, primarul și filoxeră domnule, a desființat totul. Aided prin urmare la Mamaia.

O caracteristică esențială a acestelui oraș — și actualmente poate cea mai deosebită, este că pentru o baie, timpul și locul nu îl-i nici toaleta, nici

Primarul are o inspirație genială :
Să se ia scânele celor de la mesele de atât!

Ordinul rânnu scurt și categoric.

Poliția îl executa imediat.

Pe plaje, în nisip, lungă terasa restaurantului, fuseseră instalate din vremea aceea, toate erau ocupate și lumina minună în linii așteptind să cînte muzica și să privească artificiile.

Dar de odată agentul polițiesc în uniforme regulamentare, năvălesc asupra pașnicilor mesenți, cerindu-le scânele.

Bine domnule, să mincăm în picioare? Ești plătesc aci și destul de scump.

Uoi se mulțumiră en această platonice protestare și cedără scânele; cel mai mult trimisera pe polițist la Constanța orf în altă parte după scâne. Dar recalcitranții nu se separă cu atît. Si atunci asistăm la o scenă în adăvăr unică :

Ipsitul venea pe la spate, apuse scâ-

neul de rezamătoare, îl trăgea bruse insip, și bufl posessorul scâneului cădea bruse în nisip, pe elad polițistul pleca triumfator cu trofeu.

Efectele acestel strategii nu sunt naturale, formidabile.

In cîină minute totă acea portioane din plaje devinse un fel de strada Ecol.

Scânele fură de astă dată ridicate în sens și amenințătoare, o clăioare se înălță în vîaduă, paralelă cu rachetela ce începeau să fie reprezente din largul malor.

— Rusine! Rusine poliției! Mizerații! Sălbătesci! etc. etc.

Vocabul intrunirilor publice agitație! A intervenit și un domn procuror, care vrea să aresteze tot pe cel trimis în nisip. L-am liniștit la vreme. Cu publicul revoltat însă mai greu — și gratuității d-lui Durmă, polițianul orașului, s'au aplasat lucrurile. Iar d. Bănescu a stîrbit prin ce trebuia să înceapă, să

dos singur să roage eviunțios Iomșos să îl redrese scânele.

Dar ghinionul organizatorilor, în aceea frumoasă seară, nu s'a ușcriguit la incidentele agitatoare de mal său.

In aleiă noaptea la Mamaia a trezit în invitații pentru bal ca a urmat după banchet, fusese fixat la orele 9. Se trezit ca nică odată a fost punctual.

La 9 însă cel de la masă nu ajunsese la foptură, deci nici măcar la toasturi. Să începuse să bată pe plaje un vînt rece puternic, pătrânzător. Cum s'a opri trenul, invitații să descind, nol și cel-lalt în această categorie ne-am grăbit să le luăm locurile, trenii să păsească spre Constanța, iar restul este lemn de imaginat.

Invitații la dans dorește pește cu poftă la masă și care mai nu-și săracă frigura. Alt tablod, altă alarmă, alte manăstiri.

Doamnela dicoltate, în toalete albe,

subțiri, diafană, domni le pănată de lac apăsă donă coasătă treziră să ducă de frig pe terasă ori pe peronul statiei așteptind ca sala de măcare să se transforme în casă de dans.

Asta s'a mai întâz și din meniu, și din ferire și din discursuri. Totușii au făcut sacrificii. Convivitul renunțat la brîndizii și d. Iancu Lahovary — minune! — învăluit. Să în această privință, putem să ne faptă absolut autentic și de totă natură.

Cei care au remarcat să socotă faptul că *le clou* al solemnității.

Dar e momentul să mă trag singur de mineacă.

N. R. — D. Graur a căpătat ca singur de talie Doral Zizou, fără, a spart cu o sticla de campante capul unui cehluer.

Desigur orice dezamăgire.

Cremă de Dinți Anatherin.—D-r POP

Din cauza dintilor stricăti se pot ivi complicații nervoase și sfără d'aceasta prezența lor a produs foarte adesea infectări ale organismului, chiar cu stări mortal. După observații s'a dovedit că din 100 persoane, 80 au dinte stricăti, între care sunt mulți ai căror dinți seamănă cu niște ruine, gingeile umflare și lesne sângerănde sau acoperite cu fistule, din careiese o materie care de la distanță răspândea un miros neplăcut, lucru în general produs tie prin necurățenia dintilor fie prin întrebunțarea de denturice improprii. După opinia celebrităților medicale, Pastele de dinți cări conțin acizi sau baze și care în general fac spumă abundență, provoacă distrugerea smalțului dintilor care e începutul strichării lor.

O experiență de mal bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că crema de dinți Anatherin D-r Popp în tuburi, e o preparație cu total neutru, curată și întrețină dinți fără să atâta preservativ contra infecțiunii.

Prețul unui tub 65 bani

Depozit general pentru Dobrogea

Drogueria Medicinală ALEXANDRU I. HELDENBUSCH, Constanța

DROGUERIA MEDICINALĂ Alexandru I. Heldenbusch

CONSTANȚA

Strada Carol (sub Hotel Regal)

Asortată cu tot ce cuprinde această branșă precum :

Drogue medicinale și industriale, parfumuri din fabricile cele mai bune din străinătate, apă de Colonie streină, apă de Colonie cu kilogramu; articole de toalete, pudre, Pastelă de dinți, Perit de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene. Săpunuri detoaletă străine calitatele cele mai alese; articole de cauciuc, irigatoare, articole de băie; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu gramu mirosurile cele mai moderne articole de panașament. Vată calitate superioară, Untură de Pește proaspătă albă cea mai bună calitate; Vasilină, Benzina Glicerină, apă de gură cu kilogramu cel mai bun antisепtic pentru gură și conservarea dintilor, vopsea pentru par, toate ciorile, diferite Sirungi, articole chirurgicale, Thermometre de băie și maximale, lăcuri, văpsea pentru dușumole, ceară pentru parchet etc. etc.

Toate cu prețurile cele mai reduse, deviza mea fiind a vinde ceea ce are de vinde mult.

ANUNCIU

Conform novei legi asupra cotitului vaselor, nepermisindu-se exercitarea acestei profesioni de către numai persoanelor autorizate pentru aceasta.

Subsemnatul aducă la cunoștință celor interesați, că prin decisiunea Ministerială No. 19462/1906 publicată în Monitorul Oficial No. 64 din 17 Iunie 1906, am fost recunoscut ca cătar autorizat pentru orașul și jud. Constanța.

Sarry N. Dumitru

Str. Dorobanților No. 17 Constanța
BIROU

La Cafeneaua din Str. Tomis No. 3

Pretutindeni chiar la țară se caută persoane onorabile și experimentate capabile de a se ocupa de vinzarea unui articol foarte avantajos și lesne de plasat. Capital nu e necesar. Orice se poate ocupa chiar în mod accesori.

Condiții excepționale și salar fix, citova sute de lei pe lună, în caz de activitate urmată de succesi. — Scrieți sub : « H 339 la agenția de publicitate Jean R. Blondel, Jigonei, București.

Deposit de cherestea

Albert Theiler

Depositul este bine asortat cu emmărie de construcție.

Specialitate în templărie și dumumele useante.

Efectuare promptă de tot felul de comenzi speciale în brad și stejar, ecarisat și cioplit.

Nu citiți numai,

ci încrești renumitul și medicinalul

SAPON DE LAPTE DE CRIN

(Un cal de lemn e marca fabricii) pentru a obține o față curată, cu culoare naturală și ferită de tot felul de pete.

Bucata 1 leu 50 bani.

De vinzare la d-nii : Lascăridis și A. Heldenbusch, droghist.